

**ASOCIAȚIA NAȚIONALĂ
A CADRELOR MILITARE
ÎN REZERVĂ ȘI ÎN RETRAGERE
DIN
MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
FILIALA BRĂILA**
tel/fax: 0239 606 100 int 20121
e-mail: br@rezervisti.ro

Nr. 112 din 20.03.2023
Ex. nr. 1/2

Către,

**MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
INSTITUȚIA PREFECTULUI – JUDEȚUL BRĂILA**

Urmare adresei dv. nr. 3615 din 10.03.2023, vă înaintăm spre dezbatere tema :
Monitorizarea activă a modului de soluționare a problemelor persoanelor vârstnice de către autoritățile publice locale. Implicarea voluntarilor în cazul persoanelor singure cu nevoi de îngrijire. Creșterea accesului persoanelor vârstnice la servicii de bază în comunitate, accesibile, disponibile și cu un cost rezonabil.

I. Monitorizarea activă a modului de soluționare a problemelor persoanelor vârstnice de către autoritățile publice locale.

Persoanele vârstnice au beneficiat de o lege care să le reglementeze accesul la serviciile de asistență socială și medicale odată cu promulgarea Legii nr. 17 din 2000. În același an s-a înființat Consiliul Național al Persoanelor Vârstnice ca organism consultativ și de dialog social care mediază relația dintre organizațiile de pensionari și autoritățile publice centrale.

Sistemul național de asistență socială a fost inițial descris prin Legea nr. 705/2001 și redefinit conform Legii nr. 47/2006, care stabilea organizarea,

funcționarea și finanțarea având la bază principiile europene de acordare a asistenței sociale în vederea promovării procesului de incluziune socială.

În prezent sistemul național de asistență socială, reglementat de Legea nr. 292/2011 – Legea asistenței sociale, este definit ca ansamblul de instituții, măsuri și acțiuni prin care statul, reprezentat de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și societatea civilă intervin pentru prevenirea, limitarea sau înlăturarea efectelor temporare ori permanente ale situațiilor care pot genera marginalizarea sau excluziunea socială a persoanei, familiei, grupurilor ori comunităților¹.

Conform legii asistenței sociale nr. 292/2011, beneficiile de asistență socială reprezintă *“o formă de sprijin în scopul promovării incluziunii sociale și creșterii calității vieții anumitor categorii de persoane ale căror drepturi sociale sunt prevăzute expres de lege”*².

Persoanele vârstnice reprezintă o categorie de populație vulnerabilă cu nevoi particulare, datorită limitărilor fiziologice și fragilității caracteristice fenomenului de îmbătrânire. Persoanele vârstnice, în funcție de situațiile personale de natură socio-economică, medicală și fiziologică, beneficiază de măsuri de asistență socială, în completarea prestațiilor de asigurări sociale pentru acoperirea riscurilor de bătrânețe și de sănătate.

Familia persoanei vârstnice are obligația de a asigura îngrijirea și întreținerea acesteia³.

În situația persoanei vârstnice singure sau a cărei familie nu poate să asigure, parțial sau integral, îngrijirea și întreținerea acesteia, statul intervine prin acordarea de beneficii de asistență socială și servicii sociale adecvate nevoilor strict individuale ale persoanei vârstnice.

În vederea prevenirii, limitării sau înlăturării efectelor temporare ori permanente ale unor situații care pot afecta viața persoanei vârstnice sau pot genera riscul de excluziune socială, persoanele vârstnice au dreptul la servicii sociale.

La procesul decizional privind dezvoltarea serviciilor sociale destinate persoanelor vârstnice, autoritățile administrației publice centrale și locale au obligația

---

1 Asistența socială a persoanelor vârstnice <https://cnpv.ro/wp-content/uploads/2020/03/studiu-asist-soc-MP.pdf>.

2 Protecția socială a persoanelor vârstnice și drepturile acestora https://cnpv.ro/wp-content/uploads/2020/03/Protectia_sociala_a_persoanelor_varstnice_si_drepturile_acestora.pdf.

3 Asistența socială a persoanelor vârstnice <https://cnpv.ro/wp-content/uploads/2020/03/studiu-asist-soc-MP.pdf>

de a consulta organismele reprezentative ale persoanelor vârstnice, constituite conform legii.

Autoritățile administrației publice locale asigură gratuit servicii de informare și consiliere a persoanelor vârstnice cu privire la drepturile sociale ale acestora. În procesul de acordare a serviciilor sociale, furnizorii publici și privați au obligația de a implica persoana vârstnică, precum și familia sau reprezentantul legal al acesteia și de a promova intervenția membrilor comunității și a voluntarilor. Pentru a identifica și a răspunde cât mai adecvat nevoilor sociale ale persoanelor vârstnice și condițiilor particulare în care aceștia se află, serviciile sociale se organizează cu prioritate la nivelul comunităților locale.

Autoritățile administrației publice locale au responsabilitatea identificării și evaluării nevoilor persoanelor vârstnice, a organizării, planificării și asigurării finanțării sau cofinanțării serviciilor sociale, iar furnizorii de servicii sociale publici și privați au responsabilitatea acordării acestora cu respectarea standardelor de calitate.

La nivel local funcționează consiliile județene ale persoanelor vârstnice care se implică pentru soluționarea problematicii persoanelor vârstnice prin colaborare cu autoritățile locale competente, participă cu reprezentanți în consiliile de administrație ale caselor județene de sănătate și în cadrul comitetelor consultative de dialog civic pentru problemele persoanelor vârstnice care dezbat problemele locale din domeniul social, economic, medical și stabilesc soluții pentru rezolvarea acestora.

Reprezentanții organizațiilor de pensionari, membre ale Consiliului Național al Persoanelor Vârstnice participă cu regularitate la ședințele consiliilor de administrație ale Casei Naționale de Pensii și alte Drepturi de Asigurări Sociale, ale Casei Naționale de Asigurări de Sănătate și ale caselor teritoriale de asigurări de sănătate, ocazii cu care au susținut soluționarea favorabilă a problemelor pensionarilor din domeniile respective.

Potrivit prevederilor HG nr. 499/2004 sunt înființate la nivelul prefecturilor, comitete consultative de dialog civic pentru problemele persoanelor vârstnice care dezbat problemele locale din domeniul social, economic, medical și cultural ce privesc persoanele vârstnice și elaborează propuneri pentru soluționarea acestora.

La convocarea prefectului, comitetele consultative se întrunesc lunar, cu regularitate, în ședințe de lucru⁴.

Activitatea comitetelor consultative de dialog civic pentru problemele persoanelor vârstnice se desfășoară pe baza regulamentelor proprii și are în vedere, în principal, următoarele:

---

4 Comitetele consultative de dialog civic pentru problemele ...

https://cnpv.ro/wp-content/uploads/2020/03/Comitetele_consultative_de_dialog_civic_pentru_problemele_persoanelor_varstnice_in_anul_2012.pdf

- asigurarea relațiilor de colaborare care să permită informarea reciprocă permanentă asupra problemelor care sunt de interes specific pentru persoanele vârstnice;

- consultarea reprezentanților persoanelor vârstnice asupra proiectelor de acte normative care urmează să se inițieze, precum și în toate problemele cu caracter economic, social, medical și cultural, de interes al acestora;

- monitorizarea aplicării măsurilor stabilite în exercitarea atribuțiilor ce le revin comitetelor consultative de dialog civic pentru problemele persoanelor vârstnice.

În principal, atribuțiile comitetelor consultative de dialog civic pentru problemele persoanelor vârstnice sunt următoarele:

- identificarea și soluționarea problemelor cu caracter socio-economic care privesc persoanele vârstnice din cadrul județului și respectiv municipiul București;

- elaborarea de propuneri și stabilirea de responsabili pentru soluționarea acestor probleme;

- elaborarea de rapoarte anuale care se înaintează de către prefect conducerii Ministerului Muncii, Familiei Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice și Ministerului Afacerilor Interne;

- informarea Guvernului, ministerelor sau altor organe centrale, după caz, asupra problemelor deosebite cu care se confruntă persoanele vârstnice în situația în care acestea nu pot fi soluționate decât prin intervenția instituțiilor centrale competente.

II. Implicarea voluntarilor în cazul persoanelor singure cu nevoi de îngrijire.

Secretariatul General al Guvernului a lansat programul "Promotorii Voluntariatului" în data de 5 decembrie 2019, cu ocazia Zilei Internaționale a Voluntariatului, cu scopul de a susține capacitatea operațională a organizațiilor neguvernamentale din domeniul voluntariatului și a încuraja cetățenii să desfășoare activități de voluntariat în România. Astfel, Secretariatul General al Guvernului și-a asumat rolul de facilitator între organizațiile care desfășoară activități cu voluntari și autoritățile publice locale, propunându-și să ofere sprijin la nivel instituțional, în vederea eficientizării demersurilor mediului asociativ în general, în relație cu autoritățile publice, astfel încât activitățile acestora să beneficieze de vizibilitate, notorietate și suport public.

Promovarea activității de voluntariat în România a început imediat după Revoluția din 1989, prin crearea, de către unele dintre cele mai importante organizații din lume, a unor filiale în țara noastră, care au beneficiat de experiența și expertiza acestor organizații .

În vederea sprijinirii activităților de voluntariat în România, în anul 2001 – declarat Anul Internațional al Voluntariatului de Organizația Națiunilor Unite – a fost adoptată Legea voluntariatului, inițiativă demarată încă de la sfârșitul anului 1998⁵.

Conform legii nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, există o varietate de domenii în care un voluntar se poate implica. Cu toate acestea, actul normativ nu restricționează ariile de implicare ale voluntarilor, neexistând interdicții sau limite.

Domeniul asistenței sociale este acoperit de o varietate de asociații ce își dedică resursele și timpul în scopul de a îmbunătăți viața oamenilor, atât prin oferirea de servicii, cât și prin promovarea de idei și noțiuni menite să ajute categorii de populație minoritate sau defavorizate printre care și persoane de vârstă a III-a.

La nivel național nu există date complete privind numărul total de voluntari. Lipsa datelor referitoare la această problemă este determinată de doi factori cheie: în primul rând, nu toți voluntarii semnează un contract de voluntariat cu organizația gazdă; iar în al doilea rând nu există un registru național al contractelor de voluntariat. Legea nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat prevede că „voluntariatul se desfășoară pe baza unui contract încheiat în formă scrisă [...] între voluntar și organizația-gazdă”, dar nu există informații cu privire la implementarea acestei prevederi în practică. Ceea ce se știe însă este că România se află sub media europeană în ceea ce privește procentul populației implicate în activități de voluntariat.

Conform art. 1 alin. (2) din Legea 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România, „Statul susține dezvoltarea mișcării de voluntariat la nivel local, național și internațional, cu respectarea independenței și diversității acesteia, în scopul îndeplinirii sale artistice și culturale, sportive și recreative, educaționale, științifice, de cercetare, de tineret, de reprezentare, de mediu, de sănătate, sociale, de solidaritate, de dezvoltare comunitară, de ajutor umanitar, civic și filantropic și altele asemenea.”.

Atât în trecut cât și în prezent se desfășoară proiecte de voluntariat organizate de asociații și fundații în parteneriat cu autoritățile publice locale. Conform art. 9 alin. (4) din legea mai sus menționată „Organizația-gazdă poate oferi voluntarilor, în condițiile legislației din domeniul educației și formării profesionale, cursuri de instruire, formare și pregătire profesională în domeniul în care aceasta activează.”

---

⁵ Promotorii Voluntariatului în România
<https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2020/07/DRAFT-FINAL-GHID.pdf>

Autoritățile publice oferă metode concrete de recunoaștere, protecție și cuantificare a activității de voluntariat. Astfel, conform art. 10 alin. (2) din Legea nr. 78/2014 *„Activitatea de voluntariat se consideră experiență profesională și/sau în specialitate, în funcție de tipul activității, dacă aceasta este realizată în domeniul studiilor absolvite.”* Pentru a aduce un plus de siguranță activității de voluntariat, art. 11 alin. (1) spune că *„Voluntariatul se desfășoară pe baza unui contract încheiat în formă scrisă.”*

Voluntariatul trebuie privit ca o resursă publică indispensabilă acțiunii statului, ce poate oferi soluții rapide și eficiente pentru nevoile comunității.

De cele mai multe ori, voluntarii pot veni în sprijinul autorităților publice, de la nivel național ori local, prin desfășurarea unor activități în folosul societății și al cetățenilor, în domenii diverse. Astfel, organizațiile ce operează cu voluntari sunt un actor relevant ce posedă legitimitatea de a fi consultat de către autorități cu privire la trasarea obiectivelor de pe agenda publică, sporind caracterul democratic al raportului dintre stat și societatea civilă.

În cuprinsul Legii nr. 78/2014 privind reglementarea activității de voluntariat în România [art. 2 alin. (2) și alin. (3)] se arată faptul că statul sprijină activitatea de voluntariat la nivel local, național și internațional, prin toate instituțiile care dețin competențe în domeniile în care se desfășoară astfel de activități de voluntariat. În acest fel, și autoritățile administrației publice locale care, potrivit art. 129 alin. (2) lit. d) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, exercită atribuții privind gestionarea serviciilor de interes local și asigurarea cadrului necesar pentru furnizarea acestora, se pot implica în susținerea activităților de voluntariat. În acest context, printre serviciile de interes local gestionate de autoritățile administrației publice locale, se regăsesc și cele prevăzute la art. 129 alin. (7) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, respectiv: educația; serviciile sociale pentru protecția copilului, a persoanelor cu handicap, a persoanelor vârstnice, a familiei și a altor persoane sau grupuri aflate în nevoie socială etc.

Autoritățile administrației publice locale pot susține voluntariatul la nivel local prin sprijinirea organizațiilor în identificarea unor surse de finanțare (donații, sponsorizări), dar și în accesarea unor fonduri externe destinate acestora. Cu toate acestea, autoritățile au datoria de a aloca resurse nu doar financiare, ci și logistice, informaționale și de altă natură, conform prevederilor legale, pentru dezvoltarea expertizei unei rețele consolidate de voluntari, pentru interesul comun al cetățenilor. Suportul și implicarea crescută a autorităților publice locale în mișcările și activitățile

de voluntariat reprezintă un fundament al urmăririi obiectivelor de creștere economică. Administrația publică locală poate duce la bun sfârșit proiecte de dezvoltare comunitară prin demersuri de promovare în spațiul public a zonei de voluntariat, prin asigurarea suportului logistic pentru aceste organizații, extinderea includerii lor în procesul decizional, dezvoltând progresiv o cultură reală a voluntariatului în România.

La art. 104 alin. (1) lit. m) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare a fost reglementat faptul că în statutul unității administrativ-teritoriale, aprobat prin hotărâre a consiliului local, se cuprind date și elemente specifice unității administrativ-teritoriale, precum și aspecte referitoare la „*modul de cooperare sau asociere, după caz, cu persoane juridice de drept public sau de drept privat române sau străine*”. În acest fel, luând în considerare prevederile referitoare la modul de cooperare sau asociere din Statutul unității administrativ-teritoriale, autoritatea locală poate coopera cu organizațiile ce desfășoară activități de voluntariat, prin însușirea unui Acord de cooperare/parteneriat, adoptat prin hotărâre a consiliul local.

Exemplu de asociație care combate singurătatea și izolarea socială cu ajutorul voluntarilor la nivel național inclusiv în jud. Brăila :

Asociația Niciodată Singur - Prietenii Vârstnicilor

Federația Internațională „Petits Frères des Pauvres”

0753.314.888

office@niciodatasingur.ro

Intrarea Mântuleasa nr. 4, Sector 2, București

Beneficiarii Niciodată Singur – Prietenii Vârstnicilor sunt persoane peste 65 de ani, care locuiesc singure sau în căminele de bătrâni, care nu beneficiază de ajutor direct din partea familiei și care, de multe ori, au venituri reduse. Cu ajutorul voluntarilor, activitatea asociației vizează combaterea singurătății și a izolării sociale a persoanelor vârstnice și oferirea de ajutor practic și moral, adaptat nevoilor individuale ale fiecărui beneficiar⁶.

Modalitatea de acțiune este preluată după modelul internațional creat de Asociația Les Petits Frères des Pauvres acum mai bine de 80 de ani se concentrează în 3 direcții de ajutor:

Sprijin moral

---

6 Ce facem - Niciodată Singur <https://niciodatasingur.ro/ce-facem/>

Construirea unei relații de lungă durată între beneficiari și voluntari este primordială pentru organizația noastră. Sprijinul moral pe care voluntarii noștri îl oferă este esențial în diminuarea singurătății vârstnicilor. Vizitele săptămânale la domiciliu, convorbirile telefonice, participarea la diverse evenimente sau organizarea de activități regulate în căminele de bătrâni cresc calitatea vieții vârstnicilor, îi fac utili și îi ajută să se reintegreze în comunitate.

Sprijin practic

Voluntarii noștri încearcă să ușureze activitatea zilnică a vârstnicilor greu deplasabili prin ajutor practic. Ajutorul practic oferit de organizația noastră constă în ajutor la cumpărături, procurare de medicamente, însoțirea la medic, plata de facturi sau acompanierea vârstnicilor la evenimentele de grup organizate de asociație. De asemenea, prin parteneriatele pe care le avem, oferim sesiuni de informare medicală pentru problemele specifice vârstei a III-a.

Sprijin material

Pentru vârstnicii care se confruntă cu probleme financiare, organizația noastră oferă sprijin constant sau punctual, în funcție de nevoi. Câteva exemple ale metodei noastre de intervenție constau în oferirea de pachete cu alimente, ajutor cu lemne de foc pentru iarnă, produse medicale, produse igienico-sanitare sau chiar ajutor personalizat în bani. Ajutorul material este oferit în funcție de sponsorizările și donațiile primite de asociație.

În condițiile în care activitatea de voluntariat se desfășoară în funcție de resursele umane și financiare aflate la dispoziție, deci fără a avea garanția unui caracter permanent, activitatea de îngrijire zilnică a persoanei vârstnice se poate realiza cu ajutorul unui îngrijitor informal.

Potrivit art. 6 lit. ș) din Legea Nr. 292/2011 privind asistența socială, *“îngrijitorul informal este persoana necalificată, membru al familiei, rudă sau orice altă persoană, care asigură îngrijirea personală, respectiv ajutorul pentru efectuarea activităților de bază și instrumentale ale vieții zilnice de către persoana care și-a pierdut autonomia funcțională”*.

Deși conform prevederilor legale, nu este nevoie de vreo calificare pentru a deveni îngrijitor informal⁷, pentru o mai bună gestionare a activității în domeniul îngrijirii persoanei vârstnice, îngrijitorul informal are posibilitatea să urmeze cursurile oferite de furnizorii recunoscuți legal.

III. Creșterea accesului persoanelor vârstnice la servicii de bază în comunitate, accesibile, disponibile și cu un cost rezonabil.

---

⁷ Îngrijitor informal vs. asistent personal: Cine și în ce condiții ...

https://www.avocatnet.ro/articol_63257/Ingrijitor-informal-vs-asistent-personal-Cine-%C8%99i-in-ce-condi%C8%9Bii-poate-primi-bani-de-la-stat-pentru-ingrijirea-altor-persoane.html

Studiile sociologice îi identifică pe bătrâni ca fiind una din cele mai vulnerabile categorii de populație, care devin din ce în ce mai dependente de serviciile de asistență socială, în contextul în care structurile informale și tradiționale (familia) se destramă⁸.

Vulnerabilitatea vârstnicilor este determinată de diminuarea potențialului de apărare socială prin părăsirea circuitului activ social, pierderea de roluri îi marginalizează atât în cadrul familiei cât și în cadrul societății, din persoane active devin persoane pasive, din soț /soție devin văduvi /văduve.

Atât la nivel european cât și la nivel mondial au fost adoptate o serie de măsuri speciale pentru protecția și sprijinirea unor categorii de persoane vulnerabile sau marginalizate, având în vedere că în cazul acestor persoane se înregistrează și cele mai frecvente încălcări ale drepturilor omului și pentru că cel mai adesea sunt în imposibilitatea totală sau parțială de a beneficia de drepturile prevăzute de lege. Printre aceste categorii de persoane se numără și persoanele vârstnice.

Statul are obligația prin instituțiile sale, să respecte drepturile fiecărei persoane și să le facă aplicabile prin măsuri legislative, administrative, bugetare, judiciare, sociale sau prin adoptarea unor politici de sănătate.

Politica de protecție a persoanelor vârstnice vizează acțiuni în domeniile: financiar, prin protejarea venitului, medical prin îmbunătățirea calității îngrijirii medicale, social, personal, prin crearea de condiții pentru a trăi demn și independent, pentru o perioadă cât mai îndelungată, în mediul propriu, interrelațional prin sprijinirea integrării în viața comunității, prin relația vârstnic – instituții în sensul adecvării serviciilor oferite de aceste organisme la nevoile sociale ale persoanelor de vârstă a treia sau al adaptării acestora la ofertele existente.

În sensul celor precizate, HG Nr. 435/2022 aprobă următoarele programe de interes național pentru dezvoltarea serviciilor sociale pentru persoanele vârstnice:

- a) "Servicii comunitare la domiciliu pentru persoanele vârstnice dependente", prevăzut în anexa nr. 1;
- b) "Servicii de acordare a hranei pentru persoanele vârstnice", prevăzut în anexa nr. 2;
- c) "Centre de zi de asistență și recuperare pentru persoanele vârstnice", prevăzut în anexa nr. 3;
- d) "Servicii sociale de asistență comunitară pentru persoanele vârstnice", prevăzut în anexa nr. 4.

Domaniul social în general și cel al serviciilor sociale în special, trebuie să favorizeze găsirea de soluții la problemele sociale presante ale societății și să implementeze măsuri pentru a crește accesul persoanelor vârstnice la servicii de bază

---

⁸ Protecția socială a persoanelor vârstnice și drepturile acestora
https://cnpv.ro/wp-content/uploads/2020/03/Protectia_sociala_a_persoanelor_varstnice_si_drepturile_acestora.pdf.

în comunitate, accesibile, disponibile și cu un cost rezonabil, care să contribuie la creșterea calității vieții persoanelor vârstnice. În acest sens, în baza legislației actuale propunem o serie de măsuri care ar putea să îmbunătățească viața persoanelor vârstnice:

- ghișee speciale în cadrul instituțiilor publice, care să soluționeze cu prioritate problemele clienților de vârstă a III-a;
- înființarea unei linii telefonice la care persoanele vârstnice să reclame problemele cu care se confruntă și să solicite ajutor;
- suplimentarea în farmacii și pe listele stabilite a medicamentelor gratuite și compensate pentru pensionari;
- completarea cabinetelor medicale din mediul rural cu medici de familie și personal sanitar;
- înființarea de farmacii în mediul rural în special în zonele izolate;
- înființarea magazinelor de tip Economat, necesare pentru ajutorarea vârstnicilor cu pensii mici care de obicei nu-și permit să-și achiziționeze anumite bunuri de consum.

PREȘEDINTE

Col. (r) Marian CARAGAȚĂ

